

Stanu se menším a ještě menším, až budu nejmenším na celém světě. *Die Welt ist alles, was der Fall ist.*
Nothing to be done. Sem, knihomilče, knihu zvláštní žádáš-li mít! Vedle vrcholku krkonošských a jizerských objevů se v Čechách po odpadnutí i od první luhá země i na temeni Ještěda.
Blázniviny se rozsevájí nazdarbůh. *Knihovna Liberec*
Es war spät abends, als K. ankam. »Kde jsem se to zase ocitl?« divil se Krtěk, když vyšplhal na svůj krtinec uprostřed dětského bříšče a zvědavě se rozhlížel.
Být básníkem, to není jenom tak. Mnozí odožlívci, když se octli na počátku velikolepého měsíce června, usedají do stínu platanů a jejich urputné vzezření se stává mírným.
Byl pozdní večer – první máj, večerní máj – byl lásky čas. Šívam šatamiidjam varam lokapalam parabrahma lingam bhadže pandurangam.
Slunko bylo u samého západu a svatojánská broučci vstávali. Odpusť, kdo hvězdám nevěříš. *From fairest creatures we desire increase, that thereby beauty's rose might never die.*
Oh, moje Manon!
www.kvkli.cz

Koncepce

zajištění výkonu regionálních funkcí v knihovnách Libereckého kraje

2007 - 2015

říjen
2007

OBSAH:

ÚVOD	3
1. KRAJSKÝ KNIHOVNICKÝ SYSTÉM – ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU	3
Personální zajištění RF v kraji	4
Přehled počtu knihoven zřizovaných krajem, městy a obcemi v Libereckém kraji - aktualizován k 31. 12. 2007	4
Silné a slabé stránky činnosti knihoven Libereckého kraje se zřetelem na poskytování regionálních služeb	4
2. CÍLE KONCEPCE	6
3. REGIONÁLNÍ SLUŽBY 2007 – 2015	6
Aktuální úkoly nejbližšího období	6
Krajská knihovna v Liberci	6
Poradenská a konzultační činnost, plány, rozborů	6
Statistika knihovnických činností.....	6
Vzdělávání knihovníků, semináře, porady	7
Servis výpočetní techniky a automatizovaného knihovního systému	7
Další činnosti.....	7
Služby poskytované KVK v Liberci a pověřenými knihovnami v jednotlivých regionech kraje	7
Základní oblasti poskytovaných služeb	8
Poradenská a konzultační činnost, metodické návštěvy, plány a rozborů	8
Statistika knihovnických činností.....	8
Vzdělávání knihovníků, semináře, porady	8
Tvorba výměnných knihovnických fondů, jejich cirkulace a distribuce.....	8
Nákup a zpracování knihovnických fondů pořizovaných z prostředků obcí, jejich distribuce	9
Pomoc při revizi a aktualizaci knihovnických fondů	9
Servis výpočetní techniky a automatizovaného knihovního systému	9
4. FINANČNÍ ZAJIŠTĚNÍ REGIONÁLNÍCH FUNKCÍ V LIBERECKÉM KRAJI	9
Shrnutí základních úkolů v oblasti financování RF:	10
5. ZÁVĚR	10
PŘÍLOHA	11
Přehled regionů a příjemců regionálních služeb k 31. 12. 2006	11
Českolipsko	11
Profesionální knihovny	11
Neprofesionální knihovny (s pracovním úvazkem do 15 hodin týdně).....	11
Jablonecko	12
Profesionální knihovny	12
Neprofesionální knihovny (s pracovním úvazkem do 15 hodin týdně).....	12
Liberecko	13
Profesionální knihovny	13
Neprofesionální knihovny (s pracovním úvazkem do 15 hodin týdně).....	13
Semilsko	14
Profesionální knihovny	14
Neprofesionální knihovny (s pracovním úvazkem do 15 hodin týdně).....	14

ÚVOD

Úkolem této koncepce je vypracování programu zkvalitnění knihovnických a informačních služeb v Libereckém kraji na období 2007-2015.

První část obsahuje rozbor současného stavu systému knihoven v kraji, dále pak stanovuje hlavní cíle a priority i opatření k zajištění cílů. Koncepce si klade za cíl sloužit jako nástroj plánování činnosti jednotlivých knihoven a jako nástroj koordinace a spolupráce mezi knihovnami v kraji. Bude vystavena na webových stránkách krajské knihovny

Veřejné knihovnické a informační služby (dále jen VKIS) v Libereckém kraji zajišťuje knihovní síť, tvořená krajskou knihovnou, knihovnami zřizovanými městy a obcemi (knihovny s univerzálními fondy). Vedle nich se formou registrace na Ministerstvu kultury k poskytování VKIS zavázaly také některé knihovny se specializovanými fondy.

Funkcí krajské knihovny je pověřena zřizovací listinou Krajská vědecká knihovna v Liberci, příspěvková organizace (dále jen KVK). Úkoly krajské knihovny jsou specifikovány v Zákoně č.257/2001 Sb. o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon) v § 11. Dle odstavce 3 krajská knihovna plní a koordinuje plnění regionálních funkcí (dále RF) vybranými základními knihovnami v kraji.

1. KRAJSKÝ KNIHOVNICKÝ SYSTÉM – ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU

Krajská vědecká knihovna v Liberci - od 1. 1. 2002 garant výkonu regionálních funkcí v Libereckém kraji. Zajišťuje výkon regionálních funkcí pro základní knihovny oblasti Liberecka.

Knihovny pověřené výkonem regionálních funkcí - tzv. „pověřené knihovny“ - největší knihovny v bývalých okresech Libereckého kraje, které navazují na svoji dlouholetou činnost v rámci dřívějších kooperačních systémů a zároveň splňují Atest pověřené knihovny. KVK v Liberci má s nimi od r. 2002 uzavřenou písemnou smlouvu o pověření výkonem regionálních funkcí:

Městská knihovna v České Lípě (pro oblast Českolipska)

Městská knihovna v Jablonci nad Nisou (pro oblast Jablonecka)

Městská knihovna Semily (pro oblast Semilska)

Základní knihovny jako příjemci regionálních služeb – tzv. obsluhované knihovny (knihovny zřizované obcemi a městy, s nimiž pověřené knihovny uzavírají smlouvy o poskytování odborných knihovnických služeb).

Knihovny se specializovanými fondy registrované na MK ČR:

Univerzitní knihovna Technické univerzity Liberec

Lékařská knihovna Nemocnice Liberec

Lékařská knihovna Nemocnice s poliklinikou Česká Lípa

Knihovna Nemocnice Jablonec n. N.

Knihovna Střední zdravotnické školy a Vyšší zdravotnické školy Liberec

Knihovna Společnosti pro Jizerské hory

Knihovna Státního okresního archivu Liberec

Knihovna Státního okresního archivu Česká Lípa

Knihovna Státního okresního archivu Semily

Knihovna Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Liberci

Knihovna Národního památkového ústavu - státní zámek Sychrov

Knihovna Severočeského muzea v Liberci

Knihovna Muzea Českého ráje Turnov

Knihovna Vlastivědného muzea a galerie v České Lípě

Knihovna Muzea skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou

Knihovna Institutu vzdělávání vězeňské služby Stráž pod Ralskem

Neregistrované knihovny, zejména knihovny základních a středních škol, o jejichž stavu, personálním zajištění a úrovni poskytovaných služeb nemáme v současné době přehled.

Kooperační vazby mezi krajskou knihovnou, knihovnami pověřenými výkonem regionálních funkcí na jedné straně a základními knihovnami zřizovanými obcemi na straně druhé. Obsah kooperačních vazeb je vymezen zejména výkonem regionálních funkcí.

Personální zajištění RF v kraji:

- krajská funkce: 1 úvazek + 0,4 řidič
- Českolipsko: 2,5 úvazku (včetně části úvazku řidiče)
- Jablonecko: 2 úvazky
- Liberecko: 3 úvazky
- Semilsko: 3 úvazky

Přehled počtu knihoven zřizovaných krajem, městy a obcemi v Libereckém kraji - aktualizován k 31. 12. 2007 (jmenovitý přehled v příloze)

Region	Celkem knihoven	Pověřené knihovny	Ostatní profesionální knihovny	Neprofesionální knihovny (prac. úvazek do 15 hodin týdně)	Pobočky
Česká Lípa	47	1	7	39	6
Jablonec nad Nisou	38	1	7	30	7
Liberec	63	1 krajská	11	51	8
Semily	71	1	8	62	6
Celkem	219	4 (z toho 1 krajská)	33	182	27

Silné a slabé stránky činnosti knihoven Libereckého kraje se zřetelem na poskytování regionálních služeb

Silné stránky:

Hustá síť veřejných knihoven poskytujících veřejné knihovnické a informační služby vzájemně spolupracujících, tzn. dobrá dostupnost VKIS pro občany. Knihovny jsou zvláště v malých obcích jediným kulturním zařízením.

Kladný vztah ke knihovnické práci u většiny pracovníků knihoven.

Možnost vzdělávání knihovníků zajišťovaná KVK formou odborných přednášek a kurzů z oblasti informačních technologií pořádaných v rámci grantového programu VISK 2.

Dlouhodobé poskytování regionálních služeb knihovnami pověřenými výkonem RF bez podstatného přerušení. Z toho vyplývající dobré a stabilní kontakty na místní samosprávu a knihovnickou veřejnost.

Slabé stránky:

Nedostatečná informovanost zřizovatelů o možnosti využití knihoven jako informačních center obcí, využití knihoven jako míst setkávání různých skupin občanů.

Často špatné umístění i vybavení knihoven je příčinou nepřívětivého prostředí. Nejsou plněny standardy týkající se počtu počítačů připojených k internetu, počtu studijních míst a dostupnosti knihovny.

U řady obcí nedostatečná výše poskytovaných finančních prostředků na nákup fondu. Zvláště pak fond časopisů není v mnoha případech doplňován vůbec. Standardy týkající se nákupu knih nejsou plněny.

Nedostatečná kvalifikace pracovníků „malých“ knihoven, neznalost práce s moderní technikou.

Existence centrálního nákupu dokumentů, jehož výhody využívají knihovny regionu již několik desetiletí (kromě regionu Semily, kde se služba postupně rozšiřuje). Výhody: slevy knih, jejich centrální nákup, zpracování, katalogizování, balení do folie, existence souborného katalogu zamezujícího duplicitu nákupu.

Dobře fungující metodická pomoc knihovnám a knihovníkům a to různou formou: konzultace, metodická návštěva v knihovně, porady, školení, vydávání metodických materiálů.

Pokročilý stav internetizace knihoven, zajišťující jak moderní a aktuální služby občanům, tak i operativnější formy metodického působení a průběžného vzdělávání knihovníků - díky Projektu internetizace knihoven Libereckého kraje realizovaného ve spolupráci KVK a Libereckého kraje v roce 2005 a PIK Ministerstva informatiky ČR dosáhne ke konci roku 2007 počet připojených knihoven 90%.

Výměnné soubory využívané menšími knihovnami již několik desetiletí. Značně rozšiřují nabídku titulů, představují racionální využití knih a lepší využití veřejných finančních prostředků. Knihovníky a uživateli knihoven jsou vysoce kladně hodnoceny.

Vyřešený systém rozvozu výměnných souborů služebními automobily KVK v Liberci (okresy Liberec, Jablonec n. N. a Semily) a MěK v České Lípě. Zajišťuje se jimi i dovoz na vzdělávací akce do KVK.

Příležitosti:

Možnost vytvořit z knihoven místa setkávání různých skupin občanů s nabídkou volnočasových aktivit a vzdělávání.

Možnost dosáhnout prostřednictvím zavádění moderních technologií do knihoven a adekvátním personálním obsazením srovnatelné úrovně knihovnických služeb v obcích a městech.

Koordinací činnosti veřejných a školních knihoven v jednotlivých místech a vymezením jejich specifických úkolů přispět k podpoře rozvoje dětského čtenářství (děti jsou budoucí uživatelé knihoven)

Neochota zřizovatelů knihoven uvolňovat pracovníky na vzdělávací akce (zejména malé profesionální knihovny s jedním pracovníkem).

Nedostatečné finanční ohodnocení knihovnické práce a podceňování jejího významu zejména u neprofesionálních knihoven.

Krátká provozní doba knihoven nespĺňující doporučené standardy veřejných knihovnických a informačních služeb.

Nedostatečná prezentace knihoven na webových stránkách (minimum vlastních stránek knihoven s on-line katalogy, u „malých“ knihoven většinou chybí alespoň prezentace knihovny na stránkách obce).

Nedostatek finančních prostředků na výkon RF nedovoluje podporovat servis automatizovaných knihovnických systémů v knihovnách, pomoc se omezuje na proškolení pracovníků v obsluze systému prostřednictvím metodiků pověřených knihoven a KVK.

Relativně nízká úroveň spolupráce s knihovnami se specializovanými fondy, neznalost situace školních knihoven.

Finanční zabezpečení regionálních funkcí pokrývá stěží současné činnosti, na zásadní rozšíření služeb knihovnám se speciálními fondy nejsou rezervy.

Hrozby:

Nejistota finančního pokrytí regionálních služeb v příštím období. Zachování kontinuity je žádoucí, jednou přerušený systém služeb se jen s obtížemi obnovuje. Snižování, ba i pouhá stagnace rozpočtu na RF při zvyšování cen a mezd (ze zákona) povede ke kvalitativnímu i kvantitativnímu poklesu poskytovaných služeb.

Knihovny, které přes všechnu snahu metodiků nebudou poskytovat přístup k informacím na internetu, mohou být na základě platné legislativy vyřazeny z evidence na MK ČR a tím zbaveny nároku na poskytování regionálních služeb. V některých případech může dojít i k úplnému zrušení knihovny.

2. CÍLE KONCEPCE

Cíle koncepce vycházejí z „Metodického pokynu Ministerstva kultury ČR k zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven a jejich koordinaci na území České republiky“, „Koncepce rozvoje knihoven v České republice na léta 2004-2010 (usnesení vlády ČR ze dne 7. července 2004 č. 679), Koncepce kultury Libereckého kraje 2004 - 2008.

1. Zajištění dostupnosti veřejných knihovnických a informačních služeb ve všech místech České republiky
2. Vyrovnání rozdílů v úrovni poskytování veřejných knihovnických a informačních služeb obyvatelům měst a malých obcí.
3. Zajištění kvality a kontinuity veřejných knihovnických a informačních služeb v návaznosti na informační potřeby uživatelů.
4. Odstranění nežádoucích diferencí v úrovni poskytování veřejných knihovnických a informačních služeb mezi jednotlivými regiony a kraji.
5. Účelná dělba práce a koordinace odborných činností v kraji.
6. Efektivní využití veřejných finančních prostředků.
7. Garance průběžné aktualizace knihovního fondu knihoven provozovaných obcemi.
8. Udržení odborného standardu služeb v knihovnách regionu.
9. Garance kvalifikačního růstu pracovníků knihoven (celoživotní vzdělávání).
10. Rozšíření služeb i do míst v současnosti nepokrytých knihovnickými službami.
11. Přizpůsobování náplně regionálních služeb aktuálnímu vývoji v oblasti knihovnictví.

3. REGIONÁLNÍ SLUŽBY 2007 – 2015

Aktuální úkoly nejbližšího období

- Zachovat regionální služby knihovnám (zřizovaným obcemi), které budou vyřazeny z evidence z důvodu neposkytování přístupu k informacím na internetu.
- Zabránit rušení knihoven z tohoto důvodu.
- Usilovat o zachování ostatních základních knihovnických služeb na dobré úrovni s perspektivou doplnění přístupu k internetu a opětovného zaregistrování knihovny.

Krajská knihovna v Liberci

V rámci své krajské působnosti bude KVK v Liberci zajišťovat výkon regionálních funkcí pro 221 knihoven a 27 poboček (viz Přehled o počtu knihoven zřizovaných krajem, městy a obcemi v Libereckém kraji k 31. 12. 2006). V souladu s danými standardy pro výkon RF bude napomáhat rozvoji knihoven a koordinovat činnost pověřených knihoven v oblastech:

Poradenská a konzultační činnost, plány, rozbor

- Poskytovat konzultace, rady a pomoc při řešení problémů knihoven a jejich zřizovatelů, při zpracování projektů, plánů, koncepcí a rozborů knihovnictví v kraji.
- Zpracovávat návrhy dalšího rozvoje knihovnictví a financování výkonu regionálních funkcí.
- Usilovat o dokončení internetizace knihoven v kraji.
- Průběžně aktualizovat oddíl „Knihovny regionu“ na webové stránce KVK v Liberci. Rozšiřovat nabídku materiálů prostřednictvím webových stránek. Vést pověřené knihovny k výraznějšímu zveřejňování informací a materiálů pro knihovny v příslušném regionu na vlastních webových stránkách (nutnost respektovat specifika jednotlivých regionů).
- Usilovat o naplňování ukazatelů stanovených v „Metodickém pokynu Ministerstva kultury k vymezení standardu veřejných knihovnických a informačních služeb poskytovaných knihovnami zřizovanými nebo provozovanými obcemi a kraji na území České republiky“.

Statistika knihovnických činností

- Metodická pomoc při zpracování výkazů o činnosti knihovnám.
- Sběr dat, kontrola jejich správnosti, součty za celý kraj a předání v daných termínech. Následné provádění analýz a přehledů.

- Zajištění programového vybavení pro statistické účely pro KVK a pověřené knihovny.
- 1x ročně zpracovat a uveřejnit přehled výsledků činnosti knihoven Libereckého kraje.

Vzdělávání knihovníků, semináře, porady

Bude vycházet ze strategického cíle celoživotního vzdělávání knihovníků a jejich informovanosti o aktuálním vývoji oboru jako podmínky vzájemné spolupráce a koordinace knihoven.

Rozsah vzdělávacích akcí musí minimálně splňovat standardy pro výkon regionálních funkcí:

- porady ředitelů a metodiků pověřených knihoven - 4 x ročně

organizace odborného vzdělávání pracovníků knihoven:

- přednášky, školení, semináře, odborné exkurze aj. v minimálním rozsahu 30 hodin ročně pro profesionální knihovníky, pro neprofesionálních pracovníky knihoven v rozsahu 8 hodin ročně.

Dále:

- Vzdělávání v oblasti IT zajišťovat v rámci programu VISK 2 (nad rámec standardů pro odborné vzdělávání).
- Termíny vzdělávacích akcí přizpůsobovat možnostem knihovníků (dle průzkumů zájmu organizovat sobotní kurzy).
- Pro organizaci vzdělávání využívat grantových nabídek.
- Vzdělávací programy nabízet i knihovnám se speciálními fondy, případně společně s nimi některé akce organizovat.

Servis výpočetní techniky a automatizovaného knihovního systému

- Usilovat o naplňování tohoto standardu, které dosud nemohlo být z finančních důvodů realizováno.
- Podporovat využívání kooperativních automatizovaných knihovních systémů, kde to podmínky knihoven dovolují.
- Usilovat o pokrytí rozpočtu na tuto oblast služeb.

Další činnosti

- Zpracovat zprávu o výkonu RF v kraji včetně příloh a tabulek, předložit ji Krajskému úřadu a zveřejnit na webu KVK v Liberci - 1x ročně
- Hledat možnosti spolupráce s knihovnami se speciálními fondy, zvláště s knihovnami školními, podporovat společné aktivity zaměřené na rozvoj dětského čtenářství (plnění bude závislé na finančním zajištění RF).
- Podpora činnosti pracovní skupiny Eurex – Knihovny (spolupráce knihoven v rámci Euroregionu NISA), pomoc při zajištění akcí.
- Spolupracovat s Národní knihovnou České republiky, Svazem knihovníků a informačních pracovníků (SKIP) a Sdružením knihoven (SDRUK) při tvorbě a úpravách legislativních a koncepčních materiálů.
- Informovat o nabídkách grantových programů vhodných pro knihovny.
- Prezentace knihoven LK v časopise Světlik (Svět libereckých knihoven) a následná distribuce do všech knihoven v kraji – 2x ročně
- Prezentace činnosti knihoven v tisku (např. časopis Čtenář, Bulletin SKIP, Grand Biblio)
- Spolupracovat při organizaci akcí s regionálním výborem Svazu knihovníků a informačních pracovníků LK.

Služby poskytované KVK v Liberci a pověřenými knihovnami v jednotlivých regionech kraje:

Rozsah poskytovaných služeb může být v jednotlivých regionech různý. Je závislý na konkrétním stavu systému knihoven, poptávce ze strany knihoven a obcí a zejména na úrovni finančního zajištění regionálních funkcí. Musí však splňovat základní standardy pro výkon regionálních funkcí.

Pověřené knihovny budou pokračovat v činnostech, které jsou tradiční a v jejich regionu se osvědčily (vydávání metodických materiálů, zpravodajů, poskytování knihovnických tiskopisů a pomůcek, zpracování a

distribuce knih získaných v rámci projektu MK ČR „Česká kniha“, distribuce časopisu Světlik a Grand Biblio do všech knihoven aj.)

Prezentovat nabídku svých regionálních služeb na vlastních webových stránkách.

Základní oblasti poskytovaných služeb:

Poradenská a konzultační činnost, metodické návštěvy, plány a rozbor

- Poskytování odborných konzultací, praktických rad knihovníkům nebo zástupcům měst a obcí, realizace metodických návštěv přímo v knihovnách podle potřeby spojených s konkrétní pomocí knihovně, zpracovávání projektů, koncepcí, pomoc při přípravě projektů VISK zaměřených na zavádění automatizovaných knihovních systémů (zvláště neprofesionálním knihovnám).
- V souladu s rozvojem nových technologií usilovat o jejich zavádění do knihoven. Vést knihovníky k využívání IT technologií jak ve službách uživatelům, tak i ve své vlastní práci, k tvorbě vlastních webových stránek (malé knihovny mohou využívat bezplatnou šablonu Web pro malé knihovny), vystavování on-line katalogů na webových stránkách. Knihovny by měly být prezentovány minimálně na webových stránkách obcí.
- Klást důraz na využívání meziknihovních služeb.
- Seznamovat zřizovatele s příklady dobře fungujících knihoven, s možnostmi, jak se mohou knihovny rozvíjet aj., a to jak formou písemnou nebo elektronickou, tak i při osobním jednání. Osobní kontakty metodiků se zřizovateli jsou nezastupitelné.
- Přesvědčovat zřizovatele o významu vhodného umístění a estetického vybavení s cílem vytvořit z knihoven příjemná víceúčelová kulturní, informační a vzdělávací centra.
- Prosazovat naplňování doporučených standardů veřejných knihovnických a informačních služeb knihoven.
- Podle možností a budoucího vývoje poskytovat služby také knihovnám se speciálními fondy.

Statistika knihovnických činností

- Každoroční shromažďování požadovaných statistických údajů o činnosti veřejných knihoven regionu, metodická i praktická pomoc knihovnám při vyplňování výkazů, kontrola správnosti dat, vložení dat do elektronického systému NIPOS, zpracování sumářů a komentářů, jejich včasné odeslání.
- Seznámení zřizovatelů i knihovníků s výsledky činnosti, a plněním standardů VKIS, využití výsledků statistického sběru při jednání s obcemi a městy i při formulování výhledů a plánů činnosti knihoven a plnění knihovnických standardů.
- Příprava výkazů činnosti za jednotlivé regiony pro zpracování sumářů a přehledů v KVK v Liberci v elektronické podobě.

Vzdělávání knihovníků, semináře, porady

- Příprava a realizace porad pracovníků profesionálních knihoven a to minimálně 2x ročně, 1x ročně organizovat setkání pracovníků neprofesionálních knihoven.
- Příprava vzdělávacích akcí, resp. využití nabídky vzdělávacích akcí KVK (v rozsahu dle standardů pro výkon RF).
- Pomoc se zajišťováním účasti na školeních v KVK v Liberci, v Národní knihovně v Praze, případně v dalších knihovnách. Podle možností v nezbytných případech zajišťovat dopravu služebními automobily.
- Přesvědčovat knihovníky i zřizovatele knihoven o nutnosti průběžného odborného vzdělávání jako předpokladu pro zajištění kvality poskytovaných služeb.

Tvorba výměnných knihovních fondů, jejich cirkulace a distribuce

- Akvizice, katalogizace a technická úprava nových knih výměnného fondu, tvorba souborů jejich distribuce do knihoven (minimum 2x ročně 30 sv.), evidence pohybu výměnného fondu.
- Nákup realizovat efektivně s ohledem na výši poskytovaných rabatů.

- Výměnný fond doplňovat nejen žádanou beletrií, ale i kvalitními publikacemi, jejichž pořízení by si malé knihovny nemohly dovolit.
- Výběr souborů provádět s ohledem na potřeby knihoven a ve spolupráci s knihovníky.

Nákup a zpracování knihovních fondů pořizovaných z prostředků obcí, jejich distribuce

- Na základě uzavřených smluv se zřizovateli knihoven a jejich požadavků provádět akvizici, katalogizaci, technickou úpravu knihovních svazků a dopravu nakoupených knih přímo do knihoven. Při akvizici vycházet ze souborného katalogů centrálního nákupu a zabránit tak duplicitnímu nákupu svazků do jednotlivých knihoven.
- Na přání umožnit knihovníkům přímý výběr knih v oddělení regionálních služeb.
- Nákup provádět efektivně, využívat výhodné rabaty dodavatelů knih.
- Snažit se o zvyšování příspěvků obcí a měst na roční nákup knih s ohledem na zvyšující se ceny i doporučené knihovnické standardy.
- Knihovnám, které využívají automatizované knihovní systémy zároveň s knihami dodávat do knihoven i elektronická data. Zajistit tak vysoce odborné zpracování knihovního fondu i v „malých“ knihovnách.

Pomoc při revizi a aktualizaci knihovních fondů

- Revize a aktualizace vykonávat průběžně po dohodě nebo na vyžádání zřizovatele knihoven.
- Dbát na dodržování zákonem stanovených lhůt k provádění revizí (v knihovnách této velikosti 1x za 5 let).
- Vést knihovny s automatizovanými systémy k využívání software na automatizovanou revizi fondu, čímž se značně zkrátí doba fyzické revize fondu.
- Pomáhat knihovnám s dohledáváním knih, opravami evidence fondů, s úbytky i sestavením protokolů o revizi.

Servis výpočetní techniky a automatizovaného knihovního systému

- Napomáhat neprofesionálním knihovnám při zavádění automatizovaných systémů. Těm, které již systémy využívají, poskytovat pomoc alespoň na uživatelské úrovni při vkládání knihovního fondu do AKS a jeho využívání v běžném provozu knihovny.
- Podle finančních možností zajistit pro knihovny (zejména neprofesionální) odborný servis AKS.
- Využívat možností grantů při zavádění kooperativních automatizovaných systémů v knihovnách, kde to podmínky dovolují.

4. FINANČNÍ ZAJIŠTĚNÍ REGIONÁLNÍCH FUNKCÍ V LIBERECKÉM KRAJI

Náklady na regionální funkce jsou hrazeny z účelové dotace poskytované od roku 2005 Libereckým krajem. Do jeho působnosti přešly RF z Ministerstva kultury ČR s rozpočtem 5 312 000 Kč. Pro rok 2007 byl schválen rozpočet ve výši 5 000 000 Kč.

Rozpočet na krajskou funkci KVK a její služby základním knihovnám regionu Liberecko a na jednotlivé pověřené knihovny vychází z Metodického pokynu Ministerstva kultury ČR k zajištění výkonu RF a jejich koordinaci na území ČR. Provozovatelům pověřených knihoven jsou finanční prostředky poskytnuty na činnosti vymezené ve smlouvách o přenesení RF. Při rozdělení finančních prostředků se přihlíží k rozsahu a obsahu regionálních funkcí, které pověřené knihovny vykonávají (zohledňují se odlišnosti např. v zajišťování dopravy – Českolipsko zajišťuje dopravu samostatně, pro Jablonecko, Liberecko a Semilsko ji zajišťuje KVK). Významným kritériem je dále počet obyvatel a počet knihoven (včetně poboček) v jednotlivých regionech.

Při zpracování rozpočtů je prioritou dodržení částky na nákup výměnných fondů v minimální výši 2 Kč na 1 obyvatele regionu. Vzhledem k plánovanému zvýšení DPH u knih a průběžnému zvyšování cen lze předpokládat, že v budoucnu by měla být částka zvýšena, aby nedošlo ke snížení počtu doplňovaných svazků. Tato skutečnost, společně se zákonným zvyšováním mezd a růstu veškerých nákladů, by se měla promítnout v průběžném každoročním zvyšování rozpočtu, pokud má být nynější úroveň poskytovaných služeb zachována.

Shrnutí základních úkolů v oblasti financování RF:

- Projednávat rozpočet s Krajským úřadem LK s cílem zajistit nárůst objemu financí v souladu s celostátním ekonomickým vývojem, aby nedošlo k omezování poskytovaných služeb (naopak snaha o rozšíření služeb v oblasti podpory servisu automatizovaných knihovních systémů a spolupráci s knihovnami se speciálními fondy).
- Každoročně projednat rozpočet s řediteli pověřených knihoven a zpracovat jej, rozdělit přidělenou dotaci na jednotlivé pověřené knihovny.
- Průběžně sledovat čerpání rozpočtu.
- Vyúčtovat dotaci na výkon RF Krajskému úřadu LK ve stanoveném termínu.

5. ZÁVĚR

Veřejné knihovny v informační společnosti zabezpečují svobodný přístup k informacím šířeným na všech druzích nosičů. Své úkoly plní poskytováním veřejných knihovnických a informačních služeb z vlastních sbírek a zpřístupňováním vnějších informačních zdrojů, které se nacházejí mimo knihovnu.

Současná úloha a základní směry jejich rozvoje jsou vyjádřeny v základních programových dokumentech vlády a jsou v souladu i s cíli Evropské unie. Všechny dokumenty zdůrazňují význam veřejných knihoven při zajištění bezbariérového přístupu k informacím všech typů a možnosti jejich demokratického využívání občany. Aby měli rovné možnosti přístupu k informacím všichni občané, je potřeba věnovat pozornost rozvoji knihoven ve všech obcích, tedy i v těch nejmenších, kde je knihovna často jediným kulturním zařízením.

Jedním ze základních východisek právní úpravy činnosti veřejných knihoven je celostátně koordinovaný systém, který vyplývá z poznání, že žádná knihovna sama o sobě není schopna uspokojit široké spektrum uživatelských potřeb, a je současně motivován snahou o efektivní využití finančních prostředků pocházejících z veřejných zdrojů.

Ve spolupráci s knihovnami pověřenými výkonem RF
zpracovala Jaroslava Starcová, krajský metodik KVK v Liberci

PŘÍLOHA:

Přehled regionů a příjemců regionálních služeb k 31. 12. 2006

Českolipsko

počet obyvatel v regionu: 106 256
počet knihoven: 47 + 6 poboček

Pověřená knihovna:

Městská knihovna Česká Lípa, příspěvková organizace, zřizovatel Město Česká Lípa
pobočka Špičák
pobočka Lada
pobočka Holý vrch
pobočka Dobranov

Profesionální knihovny

Městská knihovna Cvikov + pobočka Lindava
Městská knihovna Doksy
Městská knihovna Jablonné v Podještědí
Městská knihovna Kamenický Šenov
Městská knihovna Mimoň
Městská knihovna Nový Bor
Městská knihovna Stráž pod Ralskem

Neprofesionální knihovny (s pracovním úvazkem do 15 hodin týdně)

Místní knihovna Bezděz	Místní knihovna Polevsko
Místní knihovna Brniště	Místní knihovna Postřelná
Místní knihovna Břevniště	Místní knihovna Provodín
Místní knihovna Deštná	Místní knihovna Prysk
Místní knihovna Dubá	Místní knihovna Skalice u České Lípy
Místní knihovna Dubnice	Místní knihovna Sloup v Čechách
Místní knihovna Holany	Místní knihovna Slunečná
Místní knihovna Horní Libchava	Místní knihovna Sosnová
Místní knihovna Horní Police	Místní knihovna Stružnice
Místní knihovna Chlum	Místní knihovna Stvolínky
Místní knihovna Jestřebí	Místní knihovna Svojkov
Místní knihovna Kravaře	Místní knihovna Svor
Místní knihovna Kunratice u Cvikova	Místní knihovna Tachov
Místní knihovna Kuřívody	Místní knihovna Velký Grunov
Místní knihovna Mařenice	Místní knihovna Velký Valtinov
Místní knihovna Noviny pod Ralskem	Místní knihovna Volfartice
Místní knihovna Nový Oldřichov	Místní knihovna Zahrádky
Místní knihovna Okna	Místní knihovna Zákupy
Místní knihovna Okrouhlá	Místní knihovna Žandov + pobočka Heřmani
Místní knihovna Pertoltice	

Jablonecko

počet obyvatel v regionu: 88 783
počet knihoven: 38 + 7 poboček

Pověřená knihovna:

Městská knihovna Jablonec nad Nisou, příspěvková organizace, zřizovatel Město Jablonec nad Nisou
pobočka Mšeno
pobočka Kokonín
pobočky Šumava
pobočky Janovská

Profesionální knihovny

Městská knihovna Desná
Městská knihovna Lučany n.N.
Městská knihovna Rychnov
Městská knihovna Smržovka
Městská knihovna Tanvald
Městská knihovna Velké Hamry
Městská knihovna Železný Brod + 2 pobočky Hrubá Horka a Těpeře

Neprofesionální knihovny (s pracovním úvazkem do 15 hodin týdně)

Obecní knihovna Albrechtice	Obecní knihovna Loužnice
Obecní knihovna Alšovice	Obecní knihovna Malá Skála
Obecní knihovna Bratříkov	Obecní knihovna Maršovice
Obecní knihovna Držkov	Obecní knihovna Mukařov
Obecní knihovna Frýdštejn + pobočka Bezděčín	Obecní knihovna Nová Ves
Obecní knihovna Huť	Obecní knihovna Odolenovice
Obecní knihovna Janov nad Nisou	Obecní knihovna Plavy-Haratice
Obecní knihovna Jenišovice	Obecní knihovna Pulečný
Obecní knihovna Jílové u Držkova	Obecní knihovna Radčice
Obecní knihovna Jistebsko	Obecní knihovna Rádlo
Obecní knihovna Josefův Důl	Obecní knihovna Skuhrov
Obecní knihovna Koberovy	Obecní knihovna Stanový
Obecní knihovna Kořenov	Obecní knihovna Vlastiboř
Obecní knihovna Lhotka	Obecní knihovna Zásada
Obecní knihovna Lišný	Obecní knihovna Zlatá Olešnice

Liberecko

počet obyvatel v regionu: 161 161
počet knihoven: 63 + 8 poboček

Knihovna poskytující regionální služby:

Krajská vědecká knihovna v Liberci, příspěvková organizace, zřizovatel Liberecký kraj

pobočka Kunratická
pobočka Ruprechtice
pobočka Machnín
pobočka Králův Háj
pobočka Vesec
pobočka Rochlice

Profesionální knihovny

Městská knihovna a kulturní centrum Český Dub + pobočka Modlibohov
Městská knihovna ve Frýdlantě
Městská knihovna v Hejnicích
Městská knihovna v Hodkovicích nad Mohelkou
Městská knihovna v Hrádku nad Nisou
Místní knihovna Chotyně
Městská knihovna Chrastava
Městská veřejná knihovna v Novém Městě pod Smrkem
Obecní knihovna v Jindřichovicích pod Smrkem
Městská knihovna v Raspenavě
Knihovna Vratislavice

Neprofesionální knihovny (s pracovním úvazkem do 15 hodin týdně)

Místní knihovna Arnoltice	Místní knihovna Osečná + pobočky Dětská knihovna a Družcov
Obecní knihovna Bílá	Obecní knihovna Paceřice
Místní knihovna Bílý Kostel nad Nisou	Místní knihovna v Pěnčíně
Obecní knihovna Bílý Potok	Místní knihovna v Pertolticích
Místní knihovna Bulovka	Obecní knihovna Petrašovice
Místní knihovna v Cetenově-Hrubém Lesnově	Místní knihovna v Proseči pod Ještědem
Místní knihovna v Černousech	Místní knihovna v Příbyslavicích
Místní lidová knihovna v Dětrichově	Obecní knihovna v Příšovicích
Místní knihovna v Dlouhém Mostě	Místní knihovna v Radimovicích
Místní knihovna v Dolní Řasnici	Místní knihovna Rynoltice
Místní knihovna v Habarticích	Místní knihovna v Soběslavicích
Místní lidová knihovna v Heřmanicích	Místní knihovna ve Stráži nad Nisou
Místní knihovna v Hlavici	Místní knihovna Světlá pod Ještědem - Hodky
Místní knihovna v Horní Řasnici	Místní knihovna Světlá pod Ještědem - Rozstání
Obecní knihovna Hradčany	Obecní knihovna ve Svijanském Újezdě
Místní knihovna Chotyně	Místní knihovna ve Svijanech
Místní knihovna v Janově Dole	Místní knihovna v Šimonovicích
Místní knihovna v Jeřmanicích	Místní knihovna ve Višňově
Místní knihovna v Kobylech	Místní lidová knihovna Vítkov
Místní knihovna Krásný Les	Místní knihovna ve Vlastibořicích
Místní knihovna v Kryštofově Údolí	Obecní knihovna Vlčetín
Místní knihovna Křižany	Místní knihovna ve Všelibicích
Místní lidová knihovna Kunratice	Místní knihovna Zdislava
Obecní knihovna Lázně Libverda	Místní knihovna ve Žďárku
Místní lidová knihovna v Lažanech	Místní knihovna Žibřidice
Místní knihovna Nová Ves	
Obecní knihovna v Oldřichově	

Semilsko

počet obyvatel regionu: 74 574
počet knihoven: 71 + 6 poboček

Knihovna pověřená výkonem regionálních funkcí:

Městská knihovna Semily, příspěvková organizace, zřizovatel Město Semily
pobočka Penzion

Profesionální knihovny

Městská knihovna Harrachov
Městská knihovna Jablonec nad Jizerou
Městská knihovna Jaroslava Havlíčka Jilemnice
Městská knihovna Lomnice nad Popelkou
Městská knihovna Rokytnice nad Jizerou
Městská knihovna Rovensko pod Troskami
Městská knihovna Antonína Marka Turnov + 5 poboček: Turnov II., Výšinka, Mašov, Malý Rohovec, Dolánky
Městská knihovna Vysoké nad Jizerou

Neprofesionální knihovny (s pracovním úvazkem do 15 hodin týdně)

Místní knihovna Bělá	Místní knihovna Loukov
Obecní knihovna Bělá u Turnova	Obecní knihovna Martinice
Obecní knihovna Benecko – Mrklav	Obecní knihovna Modřišice
Místní knihovna Benešov u Semil	Místní knihovna Mříčná
Místní knihovna Bozkov	Místní knihovna Nová Ves nad Popelkou
Místní knihovna Bradlecká Lhota	Obecní knihovna Ohrazenice
Místní knihovna Bukovina u Čisté	Obecní knihovna Olešnice
Místní knihovna Bystrá nad Jizerou	Místní knihovna Peřimov
Obecní knihovna Čistá u Horek	Místní knihovna Poniklá
Obecní knihovna Dolní Štěpanice	Obecní knihovna Přepeře
Obecní knihovna Doubravice	Místní knihovna Příkrý
Obecní knihovna Hnanice	Obecní knihovna Rakousy
Místní knihovna Horka u Staré Paky	Místní knihovna Roudnice
Místní knihovna Horní Branná	Obecní knihovna Roztoky u Jilemnice
Obecní knihovna Horní Štěpanice	Místní knihovna Roztoky u Semil
Obecní knihovna Chuchelna	Místní knihovna Slaná
Obecní knihovna Chutnovka	Místní knihovna Smrčí
Místní knihovna Jesenný	Místní knihovna Stružinec
Místní knihovna Jestřabí v Krkonoších	Obecní knihovna Studenec
Místní knihovna Kacanovy	Obecní knihovna Svojek
Obecní knihovna Karlovice	Místní knihovna Syřenov
Obecní knihovna Klokočí	Obecní knihovna Tatobity
Obecní knihovna Košťálov	Místní knihovna Valteřice
Obecní knihovna Kruh	Obecní knihovna Vesec
Místní knihovna Křížlice	Místní knihovna Veselá
Místní knihovna Ktová	Místní knihovna Veselá – Kotelsko
Obecní knihovna Kundratice	Místní knihovna Vichová nad Jizerou
Místní knihovna Levínská Olešnice	Místní knihovna Vítkovice
Místní lidová knihovna Libštát	Obecní knihovna Všeň
Obecní knihovna Loktuše	Místní lidová knihovna Vyskeř
Místní knihovna Loučky	Obecní knihovna Zálesní Lhota